

hukuk
köşesi 11

hukuk köşesi

Dr. Faik Çelik

Sayın Başkan, değerli ve duyarlı konuklar. Merhaba,

Açış konuşmasında gerek Oda Başkanımızın, gerek panel Başkanımızın mahcup ifadelerle söylediği “bu işte geç kalınmıştı” sözlerini, ben çok açık söylüyorum: Evet, bu işte geç kalınmıştır.

İyi ki gazeteciler vardı ve onların sesi çıktı, silahlarını iyi kullandılar ve bu işi gündeme getirdiler. Biz de kıyısından, köşesinden bu işe katılma, şansını elde ettik. Bu sitemimi net olarak iletiyorum. Türk Ceza Kanununun eskisi 1926 tarihini taşıyor. 60 kez değişikliğe uğramış. Gerçekten çağın çok gerisinde kalmış bir yasaydı, değişmesi gerekiyordu. Değişti. İyi de oldu. Güzel, çağdaş hükümler içermekte. Türk hukuk sistemine getirdiği güzel maddeler ve hükümler var. Ama hekimlik açısından bizi sıkıntıya sokacak birçok madde de var. Ben tarafım, sizden, hekimde yana tarafım burada; peşinen söyleyeyim. Hekim gözüyle, hekimden yana olarak birtakım maddeleri irdelemeye çalışacağım. Bu maddeler içinde eleştirdiğim maddeler de, beğenip de size aktarmak istediğim maddeler de olacak. Bir de meslek hayatımızda hep karşılaşacağımız maddelere de kısaca değineceğim. Dediğim gibi geç kalınmıştır ama zararın neresinden dönülse kardır. Umarım buradan çıkan sonuçlar ilgili yerlere duyurulur. Yeni Türk Ceza Kanununu 4 - 5 aydan beri çeşitli birimlerde anlatıyorum. Bizim sağlıkta Anayasamız, 1219 Sayılı Yasa. Tarihi, 1928. (arada birtakım yasalar var) 2005 yılında ise 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu geldi. Dikkatinizi çekmek istiyorum: Arada bizim mesleğimizi tanımlayan, bizim adımızı koyan hiçbir yasa yok. Malpraktis Yasası, Temel sağlık yasası ve de bizi anlatan herhangi bir yasa yok. Bunun sorumluluğu kimde? İşin kolayına kaçarsam; 1920’den beri Sağlık ve İçtimai Muavenet Vekaletinden bugünkü Sağlık Bakanlığına kadar gelmiş geçmiş tüm bakanlar, müsteşarlar, genel müdürler, siyasi partilerin payı var. Ama asıl sorumluluk; 1953 yılında kurulmuş olan meslek

örgütümüz Türk Tabipler Birliği’nde. Bunun çok açık yüreklilikle şu anda TTB’nin bir mensubu olarak söylüyorum: Sorumluluk bizlerde, TTB’ye sahip çıkmayan sizlerde. Sorumluluk hepimizde.

Yeni Türk Ceza Kanununda birtakım bilinmezlikler var. Tespit edebildiklerimi aşağıya sıraladım:

Acaba malpraktis - hatalı hekimlik uygulamaları ağırlaştırılıyor mu? Hekimlerin kaderi, hakim ve savcının iki dudağı arasında mı?

Hekim kasten adam öldürmeyle (şimdiye kadar söz konusu değildi bu) suçlanabilecek mi?

Kısırlaştırma maddesi neyi hedefliyor?

Meslekten alkoyma; artık hakim, savcının isteği ile mahkemelere mi veriliyor?

Sır saklama yükümlülüğü (bizim Hipokrat’tan bu yana sahip çıktığımız bir ilke) acaba çiğneniyor mu?

Rıza olmaksızın tedavi yasallaşılıyor mu?

Kısaca hekim potansiyel suçlu mu?

Bu bilinmezlikleri şimdi birlikte irdeleyelim. Ama bunu yaparken 3 - 4 tane tanımı hatırlatmak zorundayım. Biz burada cezai sorumluluğu, yani adli yargıda görülen ceza davasını konuşacağız. Hukuki, idari ve mesleki sorumluluğu pek dikkate almayacağız. Fakat hukuki sorumluluğu da teknik olarak hatırlatmak zorundayım. Çünkü bizim başımızı ağrıtan esas hususlardan biri de bu, tazminatlar. Her ne kadar yukarıda “cezayla hukuk birbirini bağlamıyor” deniyorsa da, pratikte tazminatlar ceza davalarıyla birebir paralel gidiyor. Bu nedenle önemli.

Şimdi size 2004 tarihine ait Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun iki cümlesini okuyorum bunun önemini vurgulamak için: “Falan doktor 4/8 oranında kusurlu bulunmuştur. Karar: Aslolan insan yaşamıdır ve bu yaşamın yitirilmesinin yakınlarında açacağı derin ızdırabı hiçbir değer, telafi etmesi olanaklı değildir.

Burada amaçlanan, bir nebze olsun rahatlama duygusu vermek; öte yandan zarar veren yana da dikkat ve özen gösterme konusunda etkileyecek bir yaptırımla caydırıcı olmaktır.” Gerekçesi çok güzel.Ama gördüğünüz gibi bu bir nebze rahatlamanın bedeli; 240 milyar. İşimiz zor arkadaşlar. Dolayısıyla ceza davalarını ciddiye alacağız. Ama borçlar hukukundan kaynaklanan hukuki sorumluluğumuzu da hiçbir şekilde unutmuyacağız.

Suç çeşitlerine gelince; 2 tane temel suçumuz var: Taksirli ve kasıtlı suç.

Taksirli suç: Burada kişi eyleminden doğacak sonucu bilmekte, bu sonucu istememekte ama gerekli önlemleri almamakta veya yetersiz almaktadır.

Bizim şu ana kadar TCK'da yargılandığımız madde buydu. Bundan sonra da bununla yargılanacağız. Ama başka maddeler de geliyor. Bakın, sonucu biliyoruz ama istemiyoruz, yine de bunun için gerekli önlemleri almıyoruz. Kasıtlı suçta ise; Eylemin sonuçları biliniyor ve buna rağmen bilerek ve planlayarak yapılıyor. (Bunu hiçbir hekimin yapacağını düşünmüyorum) Örneğin aktif ötanazi en tipik bir kasıtlı suçtur.Sonucu önceden biliyorsunuz ama isteyerek yapıyorsunuz. Bu aynı zamanda bir etik sorundur.

Taksirli suç içinde neler var?

Dikkatsizlik; bir tıbbi girişim sırasında yapılmaması gerekeni yapmak.

Örnek: Hastaya alerjisi olduğunu bildiğiniz bir ilacı vermek veya kan grubunu yapmadan kan vermek vs.

Tedbirsizlik; önlenebilir bir tehlikeyi önlemede yetersiz kalmak.

Örnek: Karın kirli ama diren koymadan çıkıyorsunuz.Yabancı cisim unutuluyorsunuz.

Meslekte acemilik - yetersizlik: tartışmaya açık bir kusur, kime ve neye göre acemi ve yetersiz? Tanımları maalesef yok.

Özen eksikliği, dikkatsizlik ve tedbirsizlik dışında evrensel tip değerlerini uygulamamak.

Örnek: Size sorulan bir hastayı telefonla tedavi etmek. Hipovolemik şoktaki bir hastayı bekletmek vs.

Emir ve yönetmeliklere uymamak, için örnek; icap nöbetlerine gelmemek, icabet etmemektir.

Yeni TCK'da bu kusur çeşitlerinden sadece dikkatsizlik ve özen eksikliği ön plana alınmış. Burada iki tane yeni kavramımız var:

Birincisi. Olası kasıt. (Demin söylediğim gibi hekimlikle kasıt yan yana koymak nasıl bir mantıktır; ben çözemedim. Biraz sonra örneklerini verince siz de herhalde rahatsız olacaksınız.)

İkincisi. Bilinçli taksir. Bu kavram başımızı çok ağrıttacak. Yeni Türk Ceza Kanununa göre “kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır. Bu suça ait ceza 1/3'den yarısına kadar arttırılır.” Bu önemli. Çünkü alınan cezanın arttırılması için bir gerekçe oluşturmakta. Bunun pratikteki uygulaması şu: Maganda kurşunu diyoruz şu düğünlerden maçlardan sonra atılan silahlar. Kişi o kurşunu sevinçle atar; birini öldürmek, yaralamak amacıyla atmaz. Ama o kör kurşun gidip birini vurur. İşte burada “bilinçli taksir vardır.”

Bu hekimlikte nasıl olabilir?

Örnek: Kulak, burun, boğaz doktorusunuz, lokalle ameliyat yapıyorsunuz. iğne kırıldı, kemikte kaldı. Uğraşıyorsunuz ama çıkaramıyorsunuz. Kanama ya da başka nedenle ameliyatı sonlandırıyorsunuz. Hastanın şikayeti devam ediyor; gidiyor, geliyor. Fakat o iğnenin çıkarılması gerektiğini biliyorsunuz,hastaya söylemiyorsunuz; Hasta başka bir doktora gidiyor ve onu görüyor; size de o iğnenin kırıldığını gösteriyor. İşte bu bilinçli taksir. Çünkü o iğnenin kırılmasının birtakım şikayetler yapacağını öngörüyorsunuz ama gerekli önlemleri almıyorsunuz.

Olası kasıt: Suçun kanuni tanımındaki unsurları bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesi.

Örnek: Kişi bu suç tanımındaki unsurun gerçekleşebileceğini öngörmesine,kestirmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kasıt gerçekleşiyor. Kavşağa hızla girilince kaza olacağını bile bile hızla girerek yaralama ve ölüme sebebiyet vermek.

Olası kasıt; aslında kasıt maddesinin indirim hükmüne giriyor TCK'da ama bizi de sokacak işin içine. Böyle bir sıkıntımız var.

Örnek: Bir kardiyologsunuz. Koroner anjiyo yaptınız. Ancak hasta diyabetik, enfeksiyona çok eğilimli. Daha sonra bacakta morarma, siyanoz, kangrene kadar giden bir damar problemi çıktı. Belki de bir amputasyona kadar gitti,hatta hasta öldü.

Bakın; diyabetik bir hasta, bunun enfeksiyona eğilimli olduğunu biliyorsunuz. Onun enfeksiyon kapmasını istemiyorsunuz ama sonuçta hastane enfeksiyonu sonucu hasta enfekte oluyor, uygun antibiyotigi ampirik veriyorsunuz, anti biyogram yapmıyorsunuz, girişime yüksek şekerle giriyorsunuz, enfeksiyon kapınca da gerekli önlemleri almakta geç kalıyorsunuz veya yetersiz kalıyorsunuz. O yüzden hasta ya bacağına kaybediyor veya tümüyle hayatını kaybediyor.

Bu olası kasıt. Birdenbire hekim taksirli suçtan çıkıyor, kasıt maddesi içine giriyor. Şimdi TCK'daki hükümleri madde madde inceleyelim Öncelikle suç için belirlenen çocuk yaşının 18 olduğunu söyleyeyim.

18 yaşın altındaki çocukları, bir erişkin doktor muayene ederken suç işliyor mu? Bilemiyorum. Sayın Turgut Kazan'dan bunun yorumunu alacağız. Olası kasıt, taksir ve bilinçli taksirden bahsettim. Ama size daha sağlıklı olabilmesi için ikisinin birarada olduğu bir örnek vereyim: Sağ kolonda fleksurada yerleşmiş bir kolon tümörü yapacaksınız. Tümör invaze, etrafa yapışık. Siz de deneyimli bir cerrahsınız, iyisiniz. Bundan önce böyle çok vaka yaptınız, Tümörü çıkarmaya başlıyorsunuz. Ama bakıyorsunuz ki o tümör alta doğru oldukça yapışık. Fakat hastayı tümörden kurtarmak için kendinize de güveniyorsunuz. Çıkariyorsunuz kitleyi. Fakat bu arada kitleyle beraber böbreği de almak zorunda kalıyorsunuz, tümöre yapışık olduğu için. Siz ameliyat öncesi hastaya sadece kolon kanseriyle ilgili bir bilgi verdiniz, böbrekten söz etmediniz ki. Ama böbreği de almak zorunda kaldınız tıbbi nedenlerle. Şimdi siz ameliyat sonucunu, yani tümörle birlikte böbreğin de alınmasına kadar gideceğini biliyorsunuz veya kestiriyorsunuz. Ama buna rağmen ameliyattan vazgeçmiyorsunuz, devam ediyorsunuz. Ürolog çağırdınız mı, hayır! İşte bu bilinçli taksir. Hakim size sorur; “siz bunun yapışık olduğunu görmediniz mi? MR’da belli değil miydi?” “Evet, gördüm.” Ama çıkarabileceğimi düşündüm, işte tam bilinçli taksir. Peki, bu hasta tek böbrekliyse ve siz bunu araştırmadıysanız veya tek böbrekli olduğunu bilerek yaptysanız. İşte size olası kasıt. Kurtulma şansınız yok.

Madde 24’ü özellikle genç uzmanlara ve asistanlara hatırlatmak istiyorum: “Yetkili bir merciden verilip,

yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olamaz.”

Örnek: Bir trafik kazası geldi. Uzmanınız size dedi ki “bunu BT’ye gönder.” Hasta ağır; görüyorsunuz ama uzmanınız öyle uygun gördü, gönderdiniz. Burada sizin bir sorumluluğunuz yok. Ama 3. fıkra göre “konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi taktirde yerine getiren ve emri veren sorumlu olur.”

Örnek: Size hoca ameliyathanede dedi ki “benim çok önemli bir işlem çıktı, gitmek zorundayım. Bu hastanın sol gözünde retinablastom var; alıver.” Genç uzmansınız, hocanız emretmiş; giriyorsunuz. Fakat dosyaya bakmıyorsunuz, hocanıza güveniyorsunuz. Zaten sol tarafı da asistanlar boyayıp hazırlamışlar. Ama retinablastom sağda. Gözü de çıkardınız. “Emri bana hocam verdi” diyemezsiniz. Kesinlikle siz de en az onun kadar sorumlusunuz. Kurtuluşunuz yok. Bu nedenle eğer suç teşkil eden bir şey varsa; Ya yapmayacaksınız, ya da yapmayacaksınız.

TCK’nın 49. maddesi: hapis cezalarını tarif ediyor, 1 seneden az olan kısa süreli hapis cezaları. Diğerleri 20 seneye kadar giden uzun hapis cezası. Bu neden önemli? Kısa süreli hapis cezaları, adli para cezalarına çevrilebiliyor. Ayrıca başka seçenekler de var, çağdaş, güzel, seçenek veren, bir madde. Ama E fıkrasına geçiyoruz; “gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranarak suç işlemiş durumunda, mahkum olunan cezanın yarısından 1 katına kadar süreyle meslek ve sanatı yasaklama.”

Örnek: Siz 6 aylık bir ceza aldınız. Bu cezanın 1 katı veya yarısı kadar da sizin diplomanızı elinizden alma, mesleğinizi engelleme gibi bir ceza getiriyor. Şu ana kadar yıllardır meslekten geçici olarak men etme hakkı, Türk Tabipler Birliği’ne aitti, yani bizim meslek örgütümüze ait bir yetki. Bu yetkiyi mahkemelere vermek son derece sakıncalı. Mahkemelere bu yetkiyi vermemek gerekir. Ama burada var; bu yetki verilmiş. Bunun ivedilikle düzeltilmesi lazım. Zaten bilinçli taksir varsa; adli para cezasına falan çevrilmesi de söz konusu değil. “2 yıl veya daha hafif hapis cezası ertelenebilir” deniyor. Yine meslekle ilgili bir madde var. “Eğer kişi, kasten (olası kasıt da olabilir) bir suç işlemiş ise; mesleğini icra etmekten ömür boyu yasaklanabiliyor.” Hekimle kastı ben bağdaştıramadım ama o mahkeme olası kasıtle sizi bağdaştırdı. Sizin diplomanızı alıp, ömür boyu sizi meslekten men etme

hakkına sahip bu maddeyle. Bu kabul edilemez. Bu maddede; Kasıt yok, taksir var. Demin söylediğim gibi sonucu istemiyorsunuz ama yaptınız.

Taksirli suç; yargılandığımız madde bu. Lütfen kırmızıları dikkate almadan okuyalım: “Belirli bir meslek veya sanatın gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkumiyet halinde 3 aydan az veya 3 yıldan fazla olmamak üzere meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına karar verilebilir.” Tamamen bizim mesleğimizi tarif ediyor. Kırmızıları dikkate alırsanız aslında bu madde; alkollü ya da uykusuz araç kullanan, aracını devirip yaralama veya ölüme sebebiyet veren şoförler için yapılmış. Amabizişoförlerleaynıtutanbirmadde.Sondereceacığk. Bizalkollüşoförlerleaynıkefeyekonulup,diplomamızın bir şoför ehliyetiyle aynı tutulmasını kabul edemeyiz. Etmemeliyiz. Bu konuda tepkimizi çok net vermeliyiz. Kesinlikle şoförlük mesleğini veya şoförleri küçümsediğimi düşünmeyin. Ama bize “hekimlik; tehlikeli meslek, ilkeli meslek, riskli meslek, kutsal meslek vs” diyorlardı. Nerede? Madde 66’da zamanaşımı arttırıldı. Bence çok ta iyi oldu. Çünkü davalar 7 sene sürüyor ortalama; hepsi de düşüyor.

Yine 73. maddeyi son derece çağdaş ve uygun buluyorum. Özellikle 8. şıkka dikkat ederseniz, “fail - hekim suçu kabullenir ve ‘evet, ben bir hata yaptım. Kabul ediyorum’ derse ve mağdur olan davalı da ‘evet, suçu kabul etti. Bana gerekli tazminatı da verecek’ diyorsa; dava ya açılmaz veya açılırsa da düşer” hükmü var. Bu şimdiye kadar illegal olarak yapılan bir işti; “mahkeme açma, ben sana şu parayı vereyim” deniliyordu hastaya ya da hasta sahibine. İlegal yapılan bu işi, yasal hale getirdiler. Bizim başımızın belası; taksirli suçlar: “Eğer taksirle bir insanın ölümüne neden olursa, 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezasına çarptırılır.” Bu 3 yıldı ve ertelenemiyordu. Ama Haziran’a erteleme kararında bunu 2 yıla indirdiler. Dolayısıyla bu cezanın ertelenmesi artık söz konusu oldu. Bir ameliyat veya tıbbi bir girişim ya da herhangi bir medikal tedavi yaptınız. Hastanın ölümüne neden olduysanız; cezanız 2 yıldan 6 yıla kadar hapis..

Madde 89. Ölüme değil de yaralamaya sebebiyet verdiniz. Burada dikkatinizi çekiyorum. “Başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının veya algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi; 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası veya adli para cezasına

çarptırılır.” Bana acıyı tarif edebilir misiniz; acı nedir? Acının bir tanımı var mı? Gönül yarası bir acıdır. Vicdan azabı da bir acıdır. Muğlak. Şuna “zarar” deyin; bir maddi zarar olsun. Çünkü yaralamayı tarif ediyorsunuz. Zaten “algılama yeteneğinin bozulması” diye bir ruhsal durumdan bahsediyorsunuz. Ama bizleri çok sıkıntıya sokacak bir madde ve gene hapis cezası. Devam ediyor: “Duyu ve organlardan birinin işlevinin sürekli zayıflaması.” Örnek: Ortopedistsiniz; alçıya aldınız. Ama kolunu kullanmadı, fizik tedavi de uygulanmadı. Kol zayıflıyor. Devam ediyor: “Kemik kırılması, sürekli konuşma zorluğu.” Örnek: Tek taraflı sinir kesisi yaptınız. Hepimizin başına geliyor. Hastanın sesinde, konuşmasında, tonalitede bozukluk oluyor, çabuk yoruluyor.Aslında bu bir komplikasyon, yani izin verilen risk içinde ama burada ağırlaştırıcı oluyor. Devam ediyor: “Yüzünde sabit iz ve prematüre doğum.” Örnek: Siz bir kaza geçirdiniz, kolunuz kırıldı. Genel anestezi altında pozisyon yapıldı. Her şey başarılı. Fakat erken doğum yaptınız. “Bana verilen anestezi neticesinde veya ağrı şokundan prematüre doğum yaptım” dedi. 3 ayla 1 yıl hapis cezasınız, yarısı oranında arttırılıyor,tehlikeli bir madde. Neden böyle bir şeye gerek duyulmuş? Bence tabielerin görüşü alınmamış veya istenmiş de yanıt gitmemiş. Ama bu yasa hazırlanırken, hekimlere danışılmamış. Bu çok net ortada. Devam ediyor: “İyileşmesi olanaksız hastalık veya bitkisel hayata, duyu veya organ fonksiyon kaybına, konuşma ve çocuk yapma yeteneğinin kaybolmasına, düşüğe, yüzün sürekli değişimine neden olmuşsa.” Ceza 1 kat daha arttırılır. Burada da çok önemli bir şey söyleyeceğim. Bitkisel hayatta düşük bir tutuluyor. Bitkisel hayata girmeye sebep oluyorsanız, cezanız şu kadar arttırılıyor. Düşüğe sebep olursanız da aynı... Nedir bunlar? düşük, prematüre doğum? Bu kavramlara merak niye?

Madde 83, “kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi.” Yine çok tehlikeli ve tuzak maddelerden biri. Biz hekim olarak gönüllü garantörlük üstlenmişiz; öngörülen bir tehlikeye karşı ihmali davranış yaparsak, garantörlüğümüzü uygulamamış oluruz. “Belirli bir yükümlülüğün ihmaliyle ölüme neden olan kişi hakkında falan falan.” En iyimserinin altını çizdim; 15 yıl hapis cezası.

Örnek: Yanlış entübasyon oldu. Ameliyatın bir safhasında fark edildi gerekli müdahaleler yapıldı ama hasta hipoksikansfalopatiye girdi, yoğun bakıma

alındı. Cerrah kendisinin neden olmadığı bu durumda, (çünkü hasta dönüşümü olmayan bir noktada) “bu tamamen anesteziistin hatası, anesteziiden oldu” dedi. Hasta yoğun bakımda yatarken, içeriden bir haber gitti; “hastadan da ümit kesildi; onun için ilgilenilmiyor” diye. Bunun üzerine hasta sahibi dava açtı. “1- Hastanın hipoksikensefalopatiye girmesine neden oluyorsunuz. 2- Hastanın tedavisinde de ihmalkar davranıyorsunuz.” Bunun sonucu, en az 15 yıl hapis cezası. “Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisine basit tıbbi müdahale.” Size göre tırnak çekmek zor; bana göre basit. Bana göre sünnet zor; size göre basit. Bir küçük dikiş basit mi? Basit tıbbi müdahaleyi bana tarif edebilir misiniz? Yok açıklık yok. Çünkü hukukçular almış, kes-yapıştır yapmışlar; hekime sormamışlar. Böyle muğlak birtakım ifadeler yasada çokca yer alıyor. Bir Aziz Nesin’lik madde daha: “insanlar üzerinde bilimsel deney yapan.” Bir şeyi hem bilimsel kabul ediyorsunuz, hem yasaklıyorsunuz. Böyle bir şey olabilir mi? Bilimi inkar mı ediyorsunuz? Bilimsel ise, bilimselliğin gereği neyse odur. Deyin ki “insanlar üzerinde deneysel çalışma yapılamaz.” İmzayı atıyorum. Tabii insanlar üzerinde kimse deneysel çalışma yapamaz. Her şeyin kuralı vardır. Ama siz önce bilimsel diyorsunuz; sonra da “1 ila 3 yıl hapis cezası” veriyorsunuz. Eğer ölümle sonuçlanırsa; “kasten adam öldürmekten” yargılıyorsunuz. Bu komedi. Böyle şey olmaz. Bilimsel dediğiniz şeyi ya kabul edersiniz; ya da bilimsel değildir der, kabul etmezsiniz.

“Çocuklar üzerinde hiçbir surette bilimsel deney yapılamaz.” Bu maddenin değiştirilmesi çok sevindirici, çok güzel. Bu da bundan sonra bazı aksaklıkların düzeleceği konusunda umutlandırıyor. En azından ben umutlanıyorum. Eğer bu madde değişmeseydi, hiçbir çocuk hekimi tez ve çalışma yapamayacaktı. Aşılar, çocuk hastalıkları falan hepsi muallakta kalacaktı.

“Organ ve doku ticareti.” Bu madde; çağdaş, güzel düzenlemeleri içeriyor. Korneada belirsizlik olduğu söyleniyor. Eskisi gibi değişen bir şey yok.

Madde 99, “tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi 10 haftadan fazla olan bir kadının çocuğunu düşürten kişi 2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu durumda çocuğun düşürtülmesine rıza gösteren kadın hakkında 1 yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükümlenir.” Bu madde zaten eski TCK’da da vardı.

Bu yasada da 10 haftayı aşan gebelikte rızaya dayalı düşük hala yasak. Fakat çocuğun düşürtülmesine rıza gösteren kadına ceza niye? Zaten bedenini ortaya koymuş, yavrusunu kaybetmiş; bir de ona siz niye ceza veriyorsunuz? Kürtajı resmen yasaklayamayan, Avrupa Birliği kapısından girme uğraşı verip de aile ve nüfus planlaması konusundaki kurallara uymak zorunda olduğunu hisseden bir zihniyetin kişiyi korkutmasından, cezalandırmasından başka hiçbir şey değil. Bu bir dünya görüşünün ifadesidir; korkutmaktır, yanıltır. Eğer senin dünya, siyasi ve dini görüşün yasaklamayı gerektiriyorsa; “kürtaj yasaktır” diye koy yasağı. Diyemiyorsun. Papa bile bunu uygulayamamış.

Papa deyince aklıma geldi. Papa pasif ötanaziye karşı çıktı ama kendisine pasif ötanazi uygulattı. “Ben Sistin Şapel’in duvarları arasında ölmek istiyorum, yoğun bakıma götürmeyin beni” dedi. Bu da ilginç bir ilahi adalet olsa .

Devam ediyor. “Rızaya dayalı olsa bile, tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde gebelik süresi 10 haftadan fazla olan kadının çocuğunu düşürten, kadını beden ve ruh sağlığı bakımından bir zarara uğratmışsa.”

Örnek: Yaptınız kürtajı. Belki kadının kocasının haberi yok ama sonradan haberi oldu. Geldi, diyor ki “kadınım kürtajdan sonra benimle kavga ediyor, bana yemek pişirmiyor. Ruh sağlığı bozuldu.” Hapis cezası; 2 ila 4 yıldan, hemen 3 ila 6 yıla çıkıyor. Çok muğlak ifadeler. Bunlar hiç tartışılmadan, düşünülmeden yapılmış maddeler. “Ölüm olursa, 4 - 8 yıl hapis.” “Rızaya dayalı olsa bile, kısırlaştırma fiilinin yetkili olmayan bir kişi tarafından işlenmesi halinde 1 ila 3 yıl hapis cezası.” Yasaları açtım, okudum. Kısırlaştırma yapmaya yetkili olan bir tek kişi var; veteriner. Başka kim var yetkili; ürolog mu, kadın doğumcu mu, genel cerrah mı, onkolojiyle uğraşan cerrah mı? Belli değil. Yetkiliyi tabii ki hakim anlar; bilir ki kadın doğumcu, ürolog veya cerrahdır. Ama madde böyle, açık değil yani.

TCK Madde 26, “İnsanın kendi bedeni üstünde hakkını kullanması, en doğal hakkıdır.” Kısırlaştırma ne demek? Erkeğin sperm kanallarıyla kadının üreme organlarını kapatmak ve üremeyi engellemek. Rızaya dayalı bir iş.

Madde 172, “Başkasının hayatına, sağlığına, mal varlığına zarar vermeye...falan devam ediyor.

Radyologsunuz, radyasyon kullanıyorsanız 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası.” Nedir bu hapis takıntısı? Hekimi hapsedince rahatlayacak mısınız? Dünyanın hiçbir ülkesinde hapis cezası uygulaması yok. Alman hukukunda var ama içtihatlarla uygulanmıyor. Hatalı hekim uygulamasından dolayı içeri giren bir hekim yok. “Gerçeğe aykırı belge düzenleyen tabibe 3 aydan 1 yıla kadar hapis” Örnek: Okul raporları vs, son sınıflarda çok veriyoruz. Ters bir durum oldu; şikayete maruz kaldınız. Hapisle cezalandırılıyorsunuz. Peki, hekimi yaptığı yanlışlardan dolayı cezalandırılıyorsunuz. Hakimi yaptığı yanlıştan dolayı cezalandırıyor musunuz? Ben bir hata yaptım, kişinin kolunun kesilmesine neden oldum. Tabii ki cezamı çekeceğim. Peki, beni haksız yere 3 yıl içeride yatmaya mahkum eden hakim veya savcı, bunun hesabını veriyor mu? Hayır, koruma altında o. Ben niye koruma altında değilim? Benimki de en az hakim kadar kutsal bir meslek. Zaten bu, çok net. Hakim ve hekimle oynanmaz; şakası yoktur. İkisinin de yetkileri çok fazladır; yetkileri insan hayatına dönüktür. Verdiği yetkilerle insan hayatını alt - üst edebilir ve verdiği yetkilerle ortaya çıkan sonuç geriye dönüşümsüz olabilir. Bu nedenle hakim ve hekimin özel konumu var. Hakimi koruma altına alıyorsunuz. Hekimi ise dışlıyorsunuz.

“Suç bildirme. Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirtiyi karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu 1 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” Eski yasada şöyleydi, “hekim önce tedavisini yapar, (kişiye yönelik şeyi hariç) bir suç varsa ve bu kişiye soruşturma gerektirmiyorsa daha sonra zabıtaya, adliyeye bildirilirdi.” .Hem de para cezası idi.

Örnek: Geldi hasta size. Bunun belirtisi ne; terliyor mu, kaşını gözünü oynatıyor mu, taşikardisi mi var? Önce polise haber vereyim, sonra tedavisini yaparım. Böyle bir şey olmaz. Ayrıca sır saklama yükümlülüğüne de aykırı bir olay. Bir şekilde suça bulaşmış olabilir o kişi. Bu, onun tedavisini engellenmenin dışında

hiçbir yarar getirmeyecek bir madde. “Yetkili hakim ve savcı kararı olmaksızın kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” Ben hergün genital muayene yapıyorum. Tuşe rektal yapıyorum, lenfonopati bakıyorum, testis muayenesi yapıyorum. Kadın doğumcu ve ürolog arkadaşlar; buna göre hapse girersiniz. Yapmayın. Diyeceksiniz ki hangi hakim, bunu böyle yorumlar? Ben bir hukukçu çocuğuyum.. onlar da bizim gibi etiyile, kemiğiyle, duygularıyla, sinirleriyle insan. Biz nasıl hata yapıyorsak, onlar da yaparlar. Aslında kastettikleri şu; kızlık muayenesi, tecavüz vs. gibi adli amaçlı cinsel muayene. Buna genital muayene diyeceğine doğru düzgün “adli amaçlı cinsel muayene” desene. Daha doğru bir tanım olur. Bu maddeye göre, eğer hakim bir ürologa veya bir kadın doğumcuya genital muayene yaptın diye ceza verirse; hiç yasa dışı bir iş yapmamış olur. Tam yasal bir iş yapmış olur ve yeni ceza kanununa uygun davranmış olur. Ancak hukuku yanlış yorumlamış, etik davranmamış ayrı. Ama onun yaptırımını yok. Ben şu anda İstanbul Üniversitesinden mezun olup Amerika’da çok önemli bir konumda olan bir arkadaşım anadoluda bir ilçede savcıyla takıştığı için ilçenin bir başından öteki başına eli kelepçeli yürütüldüğünü biliyorum. Dolayısıyla hakim de, savcı da insan; duyguları var. Lütfen bunu unutmayalım.

Son söz olarak şunu söyleyeceğim: Meşhur bir laf vardır, “insan, insanın kurdudur.” Ama görüyorum ki artık insan, insanın kurdu olmaktan daha çok; hekim, hekimin kurdu oluyor. Birbirimize karşı son derece dikkatli olmak zorundayız. Birbirimize gerçekten destek olmak zorundayız. Çünkü bol hapis cezalarıyla yeni TCK’larla karşı karşıyayız. Tazminatlar dersenez; alabildiğinde. 100 - 200 -250 milyarlar havalarda uçuyor. Lütfen dayanışma içinde olalım ve meselelerimize sahip çıkalım. TCK’nın sağcılıkla - solculukla, dincilikle - dinsizlikle vs hiç ilgisi yok. Bu hekimlikten öte, bir insanlık sorunu. Birbirimize sahip çıkalım.

Hepinize teşekkür ediyorum.